Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Gospodarka i polityka portowa, PG_00199700		
Kierunek studiów	Międzynarodowe stosunki gospodarcze (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	4.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Ekonomiczny -> Katedra Transportu i Handlu Morskiego -> Zakład Gospodarki Morskiej		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Hanna Klimek	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr hab. Hanna Klimek	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	15.0	0.0	40.0	0.0	85
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	85	0.0	15.0	100

Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z problematyką gospodarowania w portowych ośrodkach podaży usług, funkcjonowania rynków usług portowych oraz zagadnieniami kształtowania i realizacji polityki portowej.

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[MSGMU2_U03] potrafi identyfikować i analizować powiązania występujące między podmiotami gospodarczymi i instytucjami w ich otoczeniu krajowym i międzynarodowym	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat funkcjonowania rynków usług portowych (rozumie istotę rynku usług portowych, zarówno w aspekcie przestrzennym, jak i ekonomicznym; zna zasady jego funkcjonowania, dysponuje poszerzoną wiedzą o funkcjonowaniu portów morskich w sytuacji konkurencji na różnych płaszczyznach, m.in. krajowej i międzynarodowej, w ramach lądowo-morskich łańcuchów transportowych; zna metody pozyskiwania danych potrzebnych do analizy konkurencyjności portów morskich na krajowych i międzynarodowych rynkach usług portowych, ma wiedzę o możliwościach wykorzystania wyników badań konkurencyjności portów do podejmowania decyzji strategicznych; rozumie potrzebę kształtowania rynków usług portowych). Wątpliwości i spostrzeżenia omawia z nauczycielem podczas konsultacji oraz realizacji projektu.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[MSGMU2_W03] zna i rozumie rodzaje więzi ekonomicznych oraz rządzące nimi prawidłowości, rozumie uwarunkowania oraz zasady funkcjonowania rynku i mechanizmu rynkowego, w aspekcie krajowym, międzynarodowym i globalnym	Student zna i rozumie zasady funkcjonowania krajowych i międzynarodowych rynków usług portowych, potrafi wskazać czynniki konkurencyjności portów morskich oraz ocenić konkurencyjność portów. Potrafi zidentyfikować najważniejsze tendencje na rynkach usług portowych. Wątpliwości i spostrzeżenia omawia z nauczycielem podczas konsultacji oraz realizacji projektu.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[MSGMU2_U04] potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania złożonych problemów związanych z funkcjonowaniem podmiotów gospodarczych na rynku międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem rynku Unii Europejskiej	Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do formułowania i rozwiązywania problemów związanych z funkcjonowaniem portów morskich na rynkach usług portowych, w lądowo-morskich łańcuchach transportowych oraz logistycznych łańcuchach dostaw.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[MSGMU2_W11] ma podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat kluczowych zagadnień z zakresu zarządzania podmiotem gospodarczym na rynku krajowym i międzynarodowym oraz wybranych szczegółowych zagadnień dotyczących międzynarodowego łańcucha dostaw	Student posiada pogłębioną wiedzę o elementach otoczenia portowych ośrodków podażowych; ma wiedzę o relacjach pomiędzy podmiotami tworzącymi portowe ośrodki podażowe oraz o relacjach pomiędzy tymi ośrodkami i ich otoczeniem, zarówno krajowym, jak i zagranicznym; rozumie rolę i znaczenie portów morskich w lądowo-morskich łańcuchach transportowych oraz logistycznych łańcuchach dostaw; rozumie istotę społecznej odpowiedzialności portów morskich oraz zna obszary działań w zakresie CSR podejmowanych przez zarządy portów i przedsiębiorstwa sfery eksploatacji.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[MSGMU2_W04] ma pogłębioną wiedzę o różnych rodzajach i elementach struktur i instytucji ekonomicznych, w tym instytucji, organizacji i podmiotów gospodarczych, rozumie przyczyny, przebieg, skalę i konsekwencje zmian w nich zachodzących oraz występujące między nimi zależności w skali krajowej, międzynarodowej i międzykulturowej; zna teorie wyjaśniające zależności między nimi	Student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat znaczenia i funkcji gospodarczych portów morskich; gospodarowania rzeczowymi czynnikami produkcji usług portowych i ich reprodukcji (w tym finansowania i efektywności inwestycji); lokalizacji portów morskich; polityki portowej; zna i rozumie genezę, istotę, funkcje i metody ustalania opłat portowych; zna Ustawę o portach i przystaniach morskich; rozumie potrzebę przekształceń własnościowych w portach; zna najważniejsze obszary polityki portowej Unii Europejskiej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[MSGMU2_U01] potrafi twórczo interpretować i wyjaśniać złożone i nietypowe zjawiska ekonomiczne oraz relacje występujące między nimi, korzystając z posiadanej wiedzy z zakresu ekonomii, finansów i międzynarodowych stosunków gospodarczych	Student potrafi interpretować i wyjaśniać zjawiska ekonomiczne zachodzące w portach i na rynkach usług portowych. Wątpliwości i spostrzeżenia omawia z nauczycielem podczas realizacji projektu.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	1. Znaczenie gospodarcze portów morskich: omówienie znaczenia portów w gospodarce narodowej poszczególnych krajów oraz w Unii Europejskiej. 2. Funkcje gospodarcze portów morskich i ich rola w międzynarodowym systemie transportowym oraz lądowo-morskich łańcuchach transportowych: klasyczne funkcje PM i funkcje współcześnie realizowane przez porty w podziale według kryteriów: przedmiotowego i przestrzennego. 3. Zagadnienia lokalizacji portów morskich i rejonów portowych: czynniki lokalizacji PM w przekroju historycznym i uwzględniane współcześnie. 4. Port morski jako centrum logistyczne: rola portów morskich w łańcuchach logistycznych; logistyczne centra dystrybucji w PM i na zapleczu; funkcja logistyczna PM. 5. Rynki usług portowych (RUP): RUP jako kategoria przestrzenna i ekonomiczna; funkcjonowanie i rozwój RUP. 6. Kształtowanie rynków usług portowych: konkurencja na RUP; konkurencyjność portów morskich; narzędzia kształtowania RUP. 7. Rzeczowe czynniki produkcji usług portowych i ich reprodukcja: pojęcie i klasyfikacja środków trwałych (ŚT); charakterystyka portowych ŚT; zagadnienia amortyzacji i zużycia ŚT w portach morskich; proces reprodukcji rzeczowych czynników produkcji usług portowych; problematyka inwestycji; znaczenie problematyki efektywności inwestycji w portach morskich w ujęciu makroekonomicznym i mikroekonomicznym. 8. Finansowanie rozwoju portów morskich: problematyka metod finansowania rozwoju PM; praktyczne przykłady metod wykorzystywanych w portach wybranych krajów. 9. Ceny usług portowych: geneza, funkcje i klasyfikacja opłat portowych oraz opłat za usługi portowe; kalkulacja cen za usługi portowe na podstawie taryfy portowej. 10. Przekształcenia strukturalno-własnościowe w polskich portach morskich: komercjalizacja portów; przekształcenia strukturalno-własnościowe w sferze zarządzania i działalności eksploatacyjnej. 11. Ustawa o portach i przystaniach morskich: analiza treści ustawy i jej nowelizacji pod kątem korzyści i niedogodności dla PM; wpływ ustawy na konkurencyjność polskich PM na międzynarodowych RUP. 12. Polityka rozwoju portów morskich w Polsce i polityka portowa Unii Europejskiej: polska polityka portowa; próby ujednolicenia polityk portowych państw członkowskich i stworzenia wspólnej polityki portowej Wspólnoty. 13. Społeczna odpowiedzialność portów morskich: istota, cele i obszary CSR portów morskich, raportowanie CSR w portach morskich, CSR zarządów portów i przedsiębiorstw sfery eksploatacji, przykłady portów społecznie odpowiedzialnych. 14. Wizyta studyjna w portach Gdańska i Gdyni; zapoznanie się z zadaniami i działalnością zarządów portów oraz terminali przeładunkowych w obu portach.
Wymagania wstępne i dodatkowe	
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
projekt	51.0%	10.0%
ćwiczenia	51.0%	40.0%
egzamin	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. *Ekonomika portów morskich i polityka portowa*, pr. zbior. pod red. L. Kuźmy, Gdańsk 2003 2. H. Klimek, *Funkcjonowanie rynków usług portowych*, Gdańsk 2010 3. A. Grzelakowski, M. Matczak, *Współczesne porty morskie. Funkcjonowanie i rozwój*, Gdynia 2012 4. H. Klimek, J. Dąbrowski, T*endencje na współczesnych rynkach usług portowych*, "Współczesna Gospodarka" 2014, nr 4 5. *Porty morskie w perspektywie przestrzennej, ekonomicznej, transportowej, logistycznej i społecznej*, red. H. Klimek, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2016 6. H. Klimek, R. Rolbiecki, *Funkcja transportowa największych polskich portów morskich* (w:) *Rozwój i funkcjonowanie transportu w świetle idei zrównoważonego rozwoju*, "Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Gdańskiego Ekonomika Transportu i Logistyka" nr 63, Gdańsk 2017 7. H. Klimek, J. Dąbrowski, *Polskie porty morskie na rynkach usług portowych*, "Studia i Materiały Instytutu Transportu i Handlu Morskiego" 2018, nr 15 8. H. Klimek, J. Dąbrowski, *Corporate social responsibility of the Port of Gdynia*, SHS Web of Conferences 2018, Vol. 57, art. no. 01017, s. 1-10, https://doi.org/10.1051/shsconf/20185701017 9. H. Klimek, A. Michalska-Szajer, J. Dąbrowski, *Corporate social responsibility of the Port of Gdansk*, "Scientific Journals of the Maritime University of Szczecin" 2019, nr 59, s. 72-82, http://repository.am.szczecin.pl/handle/123456789/2551?show=full; DOI: 10.17402/354 10. H. Klimek, A. Michalska-Szajer, J. Dąbrowski, *Corporrate social responsibility of the Ports of Szczecin i Świnoujście*, "Scientific Journals of the Maritime University of Szczecin" 2020, no. 61, ss. 99-107, http://repository.am.szczecin.pl/handle/123456789/2598, DOI: 10.17402/405 11. A. Kaliszewski, A. Kozłowski, J. Dąbrowski, H. Klimek, *Container terminals competitive factors - results of an international survey*, SHS Web of Conferences, 2018, Vol. 58, art. no. 01014 (ISSN 2416-5182; https://doi.org/10.1051/shsconf/20185801014, ss. 1-13 12. A. Kaliszewski, A. Kozłowski, J. Dąbrowski, H. Klimek, *Key factors of container terminals competitiveness: A global shipping lines perspective*, "Marine Policy" 2020, no. 117 13. A. Kaliszewski, A. Kozłowski, J. Dąbrowski, H. Klimek, *LinkedIn survey reveals competitiveness factors of container terminals: forwarders view*, "Transport Policy", 2021, vol. 106 14. A. Michalska, H. Klimek, J. Dąbrowski, *A comparative analysis of CSR disclosure of Polish and selected foreign seaports*, "Case Studies on Transport Policy", 2021, vol. 9, no. 3 https://doi.org/10.1016/j.cstp.2021.05.012 15. Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 roku o portach i przystaniach morskich (tekst jednolity) Dz. U. 1997, nr 9, poz. 44 (https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19970090044/U/D19970044Lj.pdf) 16. A. Kaliszewski, J. Dąbrowski, H. Klimek, *Konkurencyjność portów*

		morskich. Teoria i praktyka, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2021 17. J. Dąbrowski, H. Klimek, R. Rolbiecki, *Dostępność transportowa portów morskich w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2023 18. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/352 z dnia 15 lutego 2017 roku ustanawiające ramy w zakresie świadczenia usług portowych oraz wspólne zasady dotyczące przejrzystości finansowej portów, "Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej" 3.3.2017 19. B. Szymanowska, J. Dąbrowski, H. Klimek, *Innowacyjność portów morskich*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2024 20. Komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Gospodarczego i Społecznego oraz Komitetu Regionów *Strategia portów UE*, COM(2026) 112 final, Bruksela 4.03.2026
	Uzupełniająca lista lektur	J. Neider, *Transport międzynarodowy*, Gdańsk 2012 H. Klimek, J. Dąbrowski, *Polskie porty morskie w lądowo-morskich łańcuchach transportowych*, "Logistyka" 2013, nr 5 H. Klimek, J. Dąbrowski, *Funkcja logistyczna portów morskich*, "Logistyka" 2012, nr 4
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Znaczenie gospodarcze portów morskich: omówienie znaczenia portów w gospodarce narodowej poszczególnych krajów oraz w Unii Europejskiej. Funkcje gospodarcze portów morskich. Lokalizacja portów morskich. Rynki usług portowych jako kategoria przestrzenna i ekonomiczna; funkcjonowanie i rozwój rynków usług portowych. Konkurencja na RUP; konkurencyjność portów morskich. Infrastruktura portowa jako czynnik produkcji usług portowych. Finansowanie rozwoju portów morskich. Ceny usług portowych. Przekształcenia strukturalno-własnościowe w polskich portach morskich. Społeczna odpowiedzialność portów morskich.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	